

PRIVEȘTE ÎNAPOI CU DUIOȘIE

Față de volumele precedente – *Metode* (Casa de Editură Max Blecher, Bistrița, 2013) și *Eschiva* (Cartea Românească, București, 2015), care-i aduce lui Vlad Drăgoi titlul de Scriitorul anului 2015 (*Istoria artelor sau memoriile unui veleitar incognito*, volumul de debut al lui Drăgoi, apărut la editura Lumen din Iași, în 2009, nu mi-a căzut încă în mîini), *sergio leone** prezintă cîteva particularități. Vlad Drăgoi renunță la concizia și tăietura precisă a versului, la cinismul și aerul de video game din *Metode* (dar păstrează conexiuni subtile cu filmul – prezența lui Sergio Leone, părintele westernurilor spaghetti, stă măturie) în favoarea unui poem amplu, fluid, cu o scriitură prozastică, îmbibată de confesiuni și de o asumare curajoasă a emoțiilor. Terenul poemelor narative a fost pregătit încă din *Eschiva*, care dezvoltă, la rîndul său, *macrometodele* din *Metode*. Poetul devine, în volumul din 2017, foarte locvace, iar limbușia lui antrenează, în curgerea de dicteu automat, tot felul de destăinuiri, anxietăți, frustrări, neputințe, sondări în adîncurile personalității, experiențe personale amestecate cu secvențe extrase – cele mai percutante dintre ele – din copilărie, coagulate în scurte narațiuni care rulează, în mare parte, pe fundalul Codlei natale. Fraza lui Vlad Drăgoi e aluvionară, plină de paranteze, divagații, diversiuni de tot felul și urmărește fluxul gîndirii în curgerea lui neîngrădită, miza supremă fiind, desigur, sinceritatea absolută și construirea cît mai credibilă a senzației de autenticitate.

Justificarea virajului înspre poemul-narațiune vine ca răspuns la o postare de pe Facebook a poetului Radu Andriescu, în care acesta susține că, în poezie, „trebuie să spui tot adevărul, dar oblic, indirect” (p.16) – moment în care Vlad Drăgoi se mai leapădă odată de *metodele* sale anterioare: „deci cu tot respectul, radu andriescu, că am băut la iași și ne-am distrat ca oamenii, eu nu cred că poezia trebuie să fie așa, ca în postarea de pe fb, indirectă și oblică adică, și așa să știți, că toată viața mea eu o să cînt gîndurile și sentimentele mele în cuvinte multe și grele – grele adică nu în sensul de fancy, prolix, ci dimpotrivă, ușor de înțeles ele, și cît mai scurte cu putință, dar avînd așa un volum imens ele alăturate în pagină, pe verticală mai ales, fizic vorbind, de-aia le zic grele, pentru că apar că curg în pagină ca un mare fluviu, ca un bloc de text” (p.18). Din adîncimile acestui „mare fluviu” se adună la suprafață viziuni evocatoare, nostalgice, dar și revanșarde, grăitor înfățișate de cel de-al treilea poem din volum, *e un arțar...* – o relatare a unei întîmplări petrecute cu mulți ani în urmă, cînd povestașul nostru încă se mai cățara, ca toți copiii, prin copaci: „plănuiam cu robi ce să ne aducem data viitoare la arțar, și l-am întrebat robi, tu ce-ți aduci, și el a zis, cum ce, varză murată la borcan, la care eu am replicat că nu am așa ceva acasă și n-am cum să aduc, și el atunci a făcut ochii mari și a declamat zgomotos și mirat că nu se poate

să nu am, și că nu am ce căuta în arțar cu el și cu adi mușina dacă nu vin cu varză, și eu prostul, am pus botul, nevăzînd cîteva secunde că robi clar glumea și că i se rupea lui de ce mîncare îmi aduceam eu în arțar” (p.33-34). Arțarul e prilej de rememorare nu doar a colegilor de clasă, ci și a dnei Mihăilă, profesoara de matematică, creatoare de traume, moment în care toată cîndoarea tabloului e schimbată (cam prea) brusc pe o tiradă de înjurături la adresa mult urîtului cadru didactic. O ruptură brutală în corpul melancolic al poemului, cauzată de „sîngele sănătos și fierbinte de om tînăr și poet” (p.35).

De pe poziția celor 30 de ani ai săi, poetul își reinterpretează viața, sensurile și întîmplările ei semnificative din alte unghiuri (inaccesibile, din diverse motive, în trecut), se psihanalizează (prilejurile pentru autoanaliză sînt foarte numeroase) și discută intens despre rolul izbăvitor al iubirii, al reîntoarcerii la copilărie dar, mai ales, al poeziei. Până și doamnei de matematică, mai sus menționate, tot despre importanța poeziei vrea să-i vorbească, peste ani: „să știi că toți am ajuns bine eu am ajuns scriitor și poet, am job care-mi place și știu să mă bucur de lucruri aparent mărunte” (p.37). Vlad Drăgoi se simte (și chiar este) poet pînă în măduva oaselor: „...sunt poet, deci mereu cu mintea pierdută și ocupată să văd și să prelucrez în stil mare lucruri și sentimente diverse” (p.15); „eu, fiind poet, ar fi anormal să nu am niște nebunii la cap” (p.47); „singura scuză jalnică... sunt poet” (p.49).

Din păcate, ansamblul metodelor și proceselor de fabricație de care poetul se folosește la zidirea poemului „ca un bloc de text”, cum îl numește, e încă insuficient controlat și, dacă scena conștiinței în mișcare e credibil construită, montajul pare, uneori, neizbutit. Dezvoltările inutile, diluările, exprimările nefericite („bunăstare ok a minții”, p.56; „vrînd să fac niște test de conversație”, p.58), micile neglijențe în redactare („vara mă dădeam cu sania”, p.19), frazele edulcorate sau găunoase cu care Drăgoi preferă să își încheie de multe ori poemele („arhitectura fibrei cosmice”, p.12; „cruzimea domină prin ere”, p.20; „viețile noastre nu-s altceva decît oase vechi pentru cîine”) – tot acest balast dă impresia unui volum lipsit de claritate (structurală și de substanță).

Din fericire, prin talentul său narativ, sentimentalismul (uneori trucat, de multe ori nu), tonul duios și blînd al rememorărilor (excelent manevrat în poemele despre bunicul din Codlea, spre exemplu) Vlad Drăgoi construiește (și menține) o intimitate specială cu cititorul, căruia i se confesează ca unui vechi și de încredere prieten. Poet și cititor – prinși într-un univers al senzațiilor vii, impregnat de cîndoare, umor și de o atmosferă densă lirică.

*Vlad Drăgoi, *sergio leone*, Ed. Charmides, Bistrița, 2017